

NORSK TJENESTEMANNSLAG

NTL- POLITIET

Deres referanse
201200659

Vår referanse

Dato
170812

Unntatt offentlighet:

Høring – forslag til endringer i utlendingsloven (karantene for vertsfamilier som er ilagt straff eller særreaksjon for forhold begått mot en au pair)

Følgende kommentarer fra NTL er gitt punktvis i henhold til høringsbrevet. NTL Politiets hørings svar er forankret i NTL Vedtekter, NTL prinsipp- og handlingsprogram, NTL Politiet særvedtekter samt NTL Politiets prinsipp og handlingsprogram.

NTL Politiet synes det er positivt at det rettes fokus mot au pair ordningen og tilhørende lovgivning. Departementets forslag kan slik det foreligger med sin intensjon være med på å bedre au pairens vilkår og rettigheter.

NTL Politiet ønsker innledningsvis å påpeke at ved departementets anerkjennelse av behovet for å beskytte au paires mot å bli utsatt for blant annet straffbare forhold slik nevnt i pkt. 6, forslaget avsnitt 4. synliggjøres nettopp at au paires er en svært utsatt gruppe kvinner (og menn) i utgangspunktet.

I forlengelsen av at det nå foreslås en endring og innstramming av karanteneordningen for vertsfamilien tilrår NTL Politiet departementet til å gå lengre i vurderingen av og utvise større grad av nyskaping og mot innenfor au pair tematikken. NTL Politiet vil nedenfor skissere de mest presserende elementene og bestanddelene herunder spesielt av prinsipiell art, for å vurdere au pair ordningen i Norge sin legitimitet og eksistensberettigelse.

NTL Politiet ønsker å anmode departementet om å avvikle au pairordningen i sin helhet. Formålet med au pairordningen er kulturutveksling. Med ansettelse «au pair» forstås “midlertidig opphold i familier, mot visse tjenesteytelser, av unge utlendinger som kommer for å øke sine språkkunnskaper og eventuelt fagkunnskaper, og for gjennom et bedre kjennskap til mottakerlandet å utvide sin allmennutdanning” (Europeisk avtale om ansettelse au pair av 24. november 1969 artikkel 20 om oppsigelse).

Leder: Marianne Pedersen
Oslo politidistrikt – postboks 8101 Dep. 0032 Oslo
Telefon: 97 11 86 36
Marianne.pedersen@politiet.no
www.ntl.no/politiet

I 2012 mener NTL Politiet at au pairordningen ikke fungerer i henhold til sitt opprinnelige formål, da det internasjonale samfunnet både innefor EØS/EU/Schengen og utenfor er fullstendig endret, både når det gjelder migrasjonsmønstre og immigrasjonslovgivning. Slik NTL Politiet ser det er au pair ordningen i dag en moderne form for slaveri som utlendingslovgivningen tillater.

Hovedfokus i argumentasjonen vil spesielt være gjeldende for au pairer som kommer fra land utenfor EØS, men vil i flere tilfeller kunne innbefatte disse også. Brorparten av au pairene i Norge i dag kommer fra fattige land som ikke kun søker opphold som au pairer i Norge, men også i andre land med attraktivt høyt inntektsnivå og mangel på nasjonal arbeidskraft til utførelse av enkelte typer arbeid til lavest mulig kostnad (feks arabiske emirater), hvor misbruket av au pair er av en betydelig mer alvorlig grad. Spesielt filippinere er representert blant au pairer i Norge. Blant au pairene ser en et mobilitetsmønster der etter et to-årig opphold i et fortrinnsvis Skandinavisk land, eller europeisk søker seg videre til et nytt to-årig au pair opphold i neste land.

NTL Politiet ser gjennom praksis i saksbehandlingen at au pairene selv formidles til norske vertsfamilier gjennom byråer i Filippinene som tjener godt på å sende de fattige, unge (ofte mødre), til Norge. Her begynner den slavelinkende tilværelsen. Formålet med å reise til Norge å jobbe som au pair i to år er i svært liten grad kulturutveksling, spesielt for de fra land utenfor EØS. Det er arbeidstillatelse og muligheten til å tjene penger for å sende sin familie i hjemlandet og videre oppholdsgrunnlag som er hovedformålet. Her merkes det at lønnsnivået er så lavt at dersom de faktisk tjener mistesats, lever de to år i Norge som relativt fattige. Mange av au pairene jobber derfor svart, hos andre familier, venner av vertsfamilie, går på rundgang, hos familier fra sitt hjemland som utnytter deres billige og ulovlige arbeidskraft på det groveste, og også foretar de arbeid utenfor private hjem spesielt innenfor service næringen. Tilværelsen består av ulovlig lange arbeidsdager, ulovlig arbeid på flere arbeidssteder, fullstendig underlagt vertsfamiliens velvilje.

Au pairene selv og deres vertsfamilier forteller selv at au pairs formål er å tjene penger for å forsørge sin utvidede familie i hjemlandet, og finne en norsk mann, eller annet oppholdsgrunnlag mens de oppholder seg i riket med au pairtillatelse. Vertsfamiliens forhold med å ta inn en au pair er å ha en hushjelp og barnepasser til lavest mulig kostnad. Som kjent kan en ha en oppholdstillatelse som au pair i maksimalt to år, NTL Politiet ser at ved utløp av disse to årene er det svært mange som ikke returnerer til sitt hjemland etter ”kulturutvekslingen”. Overraskende mange tidligere au pairer finner et studietilbud på bibelskole etter endt au pairtillatelse. Samtidig ser vi etter innvilget studenttillatelse jf. utf. 9-16 annet ledd fortsetter utlendingen å bo og arbeide hos sin tidligere vertsfamilie som da ofte kalles ”sponsor”. Man ser flere tilfeller av at au pairen enten søker familiejenforening med norsk mann, gjerne tidligere vertsfar.

NTL Politiet stiller spørsmål ved om ordningen er ønsket og beskyttet slik den praktiseres i dag, som billig og enkel hushjelpordning snarere enn kulturutveksling. Kjernefamiliene med tilhørende status og tradisjon innen den norske makteliten er i påfallende mange tilfeller

Leder: Marianne Pedersen

Oslo politidistrikt – postboks 8101 Dep. 0032 Oslo

Telefon: 97 11 86 36

Marianne.pedersen@politiet.no

www.ntl.no/politiet

bestående av au pairer som hushjelper og barnepassere. NTL Politiet er redd for at dette er årsaken til at det ikke er politisk vilje til å endre lovgivningen og heller kalle en spade for en spade. Som en del av den internasjonale arbeiderbevegelsen mener NTL Politiet at det er uverdigg for Norge å opprette ordningen som gjør fattige kvinner til slaver i stedet for at de ansettes og gis oppholdstillatelse på grunnlag av ordinært lønnsarbeid som hushjelper eller barnepassere med lønn og arbeidsvilkår og fulle rettigheter etter arbeidsmiljøloven. Tilværelsen disse kvinnene befinner seg i, i regi av au pairordningen i to år i Norge, er ikke en verdig tilværelse for frie kvinner med fulle rettigheter som arbeidstaker og med formål kulturutveksling.

Dersom departementet med bakgrunn i høringen på tross av NTL Politiets ønske om å avvikle au pairordningen i sin helhet likevel vedtar å beholde den, støtter vi forslaget Ny § 27 b (altså ikke alternativ Ny § 27 b) med den tilhørende argumentasjon.

Tre elementer i forslaget ønskes imidlertid endret.

NTL Politiet advarer sterkt mot å skille mellom straffbare handlinger begått ovenfor en au pair fra EU/EØS og en utenfor. Det er vertsfamiliens mulighet til å begå slike handlinger ovenfor flere au pairer som er formålet med endringen. Hvordan kan departementet forsvare å skille mellom et overgrep gjort mot en kvinne fra ett land oppimot et annet land? Dette er diskriminerende og vil kunne medføre at en vertsfamilie da kan da uten å ilegges karantene begå forbrytelse mot en au pair fra et EØS land. NTL Politiet mener, at dersom au pairordningen fremdeles skal opprettholdes, noe vi er sterkt imot, må karantene-reglene og beskyttelse av au paires være lik uavhengig av hvilket land au paires kommer fra med henblikk på likestilling, menneske- og kvinneverett.

”Dessuten må den straffedømte personen være en person i vertsfamilien, det vil si en av eller begge vertsforeldrene.” jf. pkt 6. tredje avsnitt. NTL Politiet mener dette bør utvides til å inkludere alle folkeregistrerte personer boende i husstanden (barn/ søsken/besteforeldre). Dersom for eksempel sønn i huset er dømt etter str § 228 for legemsbeskadigelse mot au pair i husstanden, bør karantenetid også kunne i legges på bakgrunn av det forholdet, selv om vertsmor eller far selv ikke har begått handlingen.

Til departementets forslag om at det straffbare forholdet må være rettskraftig avgjort, bemerker vi at dette kan ha uheldige konsekvenser. Vi ønsker spesielt å påpeke at full prøvelse av en straffesak potensielt sett kan ta lang tid i rettssystemet. Slik vi ser det vil det være uheldig om vertsfamilien i den samme tidsperioden skal kunne ha au pairer hos seg.

NTL Politiet ønsker også å legge frem et forslag til ytterligere vurdering dersom au pairordningen opprettholdes. Basert på tanken om at alle endringer av regler som fører til å bedre enkeltmenneskets vern, ønskes de velkommen. Dette gjelder kravene og vilkårene som skal fylles for å kunne være vertsfamilie. Her er et uforholdsmessig høyt fokus på de rent materielle/økonomiske vilkår vektet i loven/forskriften/rundskriv. Det stilles imidlertid spørsmål om det gjort tanker om andre vilkår bør vektes, som i like stor grad kan være med på å avgjøre om en familie er egnet til å være vert for en au pair. En vandelssjekk burde vært like naturlig som kravet til de materielle forhold. En forhåndskontroll av vertsfamiliens vandel lik

Leder: Marianne Pedersen
Oslo politidistrikt – postboks 8101 Dep. 0032 Oslo
Telefon: 97 11 86 36
Marianne.pedersen@politiet.no
www.ntl.no/politiet

det foretas av referanseperson i familieetableringssaker jf. Utl. § 85 ville kunne redusere risiko for samme type overgrep som vil kunne gi karantenetid. Da vedtaksmyndigheten i disse sakene er foreslått å ligge til Utlendingsdirektoratet, ber vi departementet vurdere å utvide politiets adgang til å gi ut vandelsopplysninger til Utlendingsdirektoratet i au pair-saker, til også å omfatte vandelsopplysninger om personer i vertsfamilien.

Med hilsen

Med hilsen

NTL Politiet
Leder Marianne Pedersen

saksbehandler
Elisabeth Arnesen

Leder: Marianne Pedersen
Oslo politidistrikt – postboks 8101 Dep. 0032 Oslo
Telefon: 97 11 86 36
Marianne.pedersen@politiet.no
www.ntl.no/politiet